

Kürüzdeýli mirasgär şahyr Süleýman Öwezowyň «Arzy-Gammary»

Category: Degişmeler, Edebiyat täzelikleri, Kitapcy, Sözler
написано kitapcy | 22 января, 2025

Kürüzdeýli mirasgär şahyr Süleýman Öwezowyň "Arzy-Gammary"
KÜRÜZDEÝLI MIRASGÄR ŞAHYR SÜLEÝMAN ÖWEZOWYŇ «ARZY-GAMMARY»

- **Balkan welaýatyndan Süleýman Öwezow «Arzy-Gammar» dessanyny tapdy**

Milli golýazmalar institutynyň işgärleri we ýurdumyzyň kitaphanalarynyň, arhiwleriniň we muzeýleriniň esasy hünärmenleri Medeniýet ministrliginiň Ylymlar akademiýasy bilen 2017-nji ýylда bilelikde gurnan etnografik saparyň çäklerinde Balkan welaýatynyň oba-şäherlerine aýlandylar. Magtymguly, Esenguly, Etrek, S.Türkmenbaşy etraplarynda, Balkanabat, Hazar we Türkmenbaşy şäherlerinde dilden-dile geçip gelýän halk dörejiliğiň tükeniksiz hazynasyndan özboluşly maglumatlar ýygnaldy. Ylmy taýdan öwrenmek üçin nakyllardyr atalar sözleri, degişmeler, däp-dessur aýdymalary, sanawaçlar we halk döredijiliginin beýleki görünüşleri ýygnaldy. Gymmatly maglumatlary bilýänler we olary kimden eşidenligi baradaky maglumatlar ýazylyp alyndy, olaryň aýdanlary ses we videoýazga geçirildi. Tapmaçalar, nakyllardyr atalar sözleri we halk döredijiliginin beýleki žanrlary halk parasadynyň tükenmez hazynasydyr, elýetmez çeperçilik serişdelri bilen beýan edilýän şahyrana pikiriň nusgawy görnüşidir. Olar mekdep sapaklarynda ulanylyp, adamyň pikirleniş ukybynyň ýitileşmegine ýardam edýär, onuň gepleýiň sözlügüni baýlaşdyrýar. Olar adamyň häsiýetinden başlap belent düşunjelerdir ruhy gymmatlyklara çenli ynsan durmuşynyň ähli ugurlaryna degişlidir. Sapara gatnaşanlar birnäçe gezek munuň şeýledigine göz ýetirdiler. Ekerem obasynda folklogyň kiçi

görnüşlerini ýyganaýan Aşyr aga dürli döwürde ýerli balykçylaryň arasynda dörän nakyllardyr atalar sözlerini aýdyp berdi. Ol kenar ýakasynyň ilatynyň balyk tutmaga we awa gidende ýer hem-de wagt kesgitlemek bilen baglanşykly rymlary barada gzyykly gürrüň berdi. Çeleken ýarym adasynda, Hazar şäherinde we obalarynda küştdepdi, onuň köpsanly görnüşleri we häzirki döwürde beýan edilişi barada Türkmenistanyň halk artisti Söýünmämmet Hudaýberdiýew gzyykly gürrüň berdi. Joşgunly bu tans asyrlarboýy kämilleşen tilsimleri we aýdym-gazallary bilen alymlaryň ünsüni özüne çekýär. S.Türkmenbaşy etrabynyň Gzylsuw adasyndaky adybır şäherçede bu mowzuk dowam etdirildi. Etrap merkezinde mugallym Gülbibi Mämmetgylyjowa 63 ýaşda (Muhammet pygambar ýaşynda) akgóyun toýunda edilýän ýerli däp-dessurlar barada gürrüň berdi. Magtymguly etrabynyň Kürüždeý obasynda mugallym we nohurlaryň taryhydyr hüwdülerini öwrenýän ülkäni öwreniji Süleyman Öwezow folklorçylara „Arzy-Gammar“ atly özboluşly dessan gowşurdy. Ol indi ençeme ýyl bări bagşylary diňläp bu eseriň böleklerini toplap gelýär. Mundan başga-da, dessanyň aýry-aýry böleklerini ýatdan bilyän gojalaryň gürrüňlerini hem ýazyp alypdyr. S.Öwezow onuň böleklerini tapyp, yzygiderlikde seleşdirip, halk döredijiliginin bu ozboluşly eserini geljekki nesiller üçin ýazyp alypdyr.

#<https://turkmenportal.com/tm/blog/11400/balkan-welayatyndan-suleyman-owezow-arzygamar-dessanyny-tapdy> Edebiyat täzelikleri